

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ
Ս. ՓՈՐՈՍՏԵԱՆ

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն
պէտք է ուղղել առ
Տեղիներին ԱՐՄԵՆԱԳԵՍ Լրագրի
ԳԱԶԻՐԷ (Եգիպտոս)

Adresse:

E. TOROSSIAN

Direct.- propr. du journal Arménien

ARCHEALOUYCE

LE CAIRE (EGYPTE)

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան ողջ դասերի...	60
Վեցամսեայ	35
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐ	
Տարեկան ծրարի...	20
Վեցամսեայ	12

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԵՍԻԿ
ԵՒ ԹՂԶԱՐԹԻ ԺԱԽՔԸ
ԽՈՐԱԳՐՈՒՄԵՆԱՆ ՎՐԱՅ ԵՒ :

ԽՈՐԱԳՐՈՒՄԵՆԱՆ ՈՂՂՐԱՍԴ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՒ ՅԵՆ ՏՐՈՒԽՐ :

ԱԶԳԱՐՈՒԹԻՒՆԻՔ
Կանխիկ վճարել են :

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Եր խնդրեմք մեր յարգոյ բաժանորդներէն որ
հաճին իրենց բաժանորդներէն մեզ հասցնել, դիւրա-
ցրեցնելու համար մեր կանխիկ ծախսերն :

ԿԱՐԻՆԻ ԽՈՒՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հավասի գործակալութեան մէկ հա-
մառօտ հեռագրէն, որ Կ. Պօլսէն թաւա-
հարդրութեան է, կը տեղեկանանք թէ « Կար-
նայ հայերուն ու թուրք գործերուն միջև
և կռիւ պատահած է, որու հետեանք բազ-
մաթիւ վիրաւորեալներ և մեռեալներ ին-
« կած են կուռ դաշտին վրայ » :

Ամեն հայ տեսակ մը սարսուռ կ'զգայ
կարգալով այս լակոնական տողերը որոնք
գուցէ նոր կտորածի մը գոյժը բերին մեզի-
Ո՛ր և է հապտեալ վճիռ արձակելէ առաջ
պարտաւոր ենք սպասել մանրամասն տե-
ղեկութիւններու որոնք կը յուսանք թէ
համին մեզի քանի մը շաբաթէն եւրոպա-
կան սուրհանդակին միջոցաւ :

Այսու ամենայնիւ մեզի անկարելի կը
թուի ենթադրել թէ Կարինի հայերը ի-
րենց բնագաւառին մէջ ապստամբութիւն
մը սարքելու մտածութիւն ունեցած ըլ-
լան : Կար ժամանակ մը, երբ ընդհանուր
խանդավառութեան և անփորձութեան մէջ-
տեղ, հայերը, իրենց գիւցաղական ճիգե-
րուն մէջ, ո՛չ տեղի, ո՛չ ոյժի, ո՛չ ալ ժա-
մանակի զանազանութիւն կը գնէին : Բայց
փորձառութիւնը և պարտին մտածումը
մեզի շատ բան սորվեցուցին, մանաւանդ
գաւառացի ազգայիններուն որոնք վայրագ
սուլթանի առաջին զինեան եղան : Հետեւա-
բար հաւատալի է որ Կարինի հայերը կը-
ռու փնտրած ըլլան տեղւոյն թուրք զոր-
քերուն հետ : Հաւանական է որ Կարինի խը-
ռովութիւնները ուրիշ բան եղած չ'ըլլան
բայց եթէ տարիներ է վեր Հայաստանի մէջ
սովորական զարձակ կտորածներուն մէկ
տիւրը կը կենտրոնանայ այդ հայաշատ քաղա-
քին մէջ ու թուրք կառավարութիւնը նը-
պատակաւոր կերպով կուռի գոյն տուած
ըլլայ նոր կտորածի մը՝ որպէսզի անոր
պատասխանատուութիւնը, ըստ իր վարձի
սովորութեան, հայերուն վրայ ձգէ :

Ինչ որ ալ ըլլայ իրողութիւնը, կենսա-
կան կէտ մը կը սրուն ո՛չ միայն մեր յե-
ղափոխական կուսակցութիւնները, այլև ամ-
բողջ հայ ժողովուրդը իրենց ուշադրութիւ-
նը գարձնելու են :

Ո՛չ որ մեզմէ պէտք ունի իմանալու
այն հայալինջ քաղաքակրթութիւնը զոր ար-
քի սուլթանը իր գահակալութեան թուա-
փանէն մինչև այսօր, երբեմն փոխէ մաթիք
և երբեմն յայտուէն կերպով ի գործ կը դը-
նէ օսմանեան պետութեան մէջ : Ամեն մարդ
գիտնալու է նմանապէս թէ այս քաղաքա-
կանութիւնը ի գործ կը դրուի լրջօրէն խը-
նամուած ծրագրի մը համաձայն :

Մարդիւր կանոնաւորութիւն կը նշա-
նակէ և կանոնաւորութիւնը ոյժ :

Մենք հայերս, եթէ չ'ունինք մեր հա-
կաւորորդին, մեր արիւնսարբու թշնամիին
անթիւ անհամար նիւթական առաւելու-
թիւնները, ունինք գոնէ մեր ինքնապաշտ-
պանութեան, մեր գոյութեան անհաւասար

կուրին մէջ գործելու միտքնակ և ընդհա-
նուր ծրագրի մը :

Պատասխանը ժխտական է զժառանգա-
բար : ու ցաւալի է հաստատել թէ, այս-
քան դառն փոխարինութիւններէ յետոյ տա-
կաւին մեր մէջ չ'է հասկցուած անոր կա-
րեւորութիւնը :

Բնաւ չենք սխալի, կարծենք, յայտա-
բարելով թէ, մեր գոյութեան կուրին մի-
ակ հիմնական խարխիւն ընդհանուր գործու-
նելութեան միակ ծրագրի մը գործադրու-
թիւնն է ազգին բոլոր գործող հաստատման-
րուն կողմէ : Այդ ծրագրի կրնայ, պարագա-
ներուն համեմատ փոփոխութեանց ենթար-
կուիլ, ատոր դէմ առարկութիւն չ'ունինք,
բայց կը պնդենք թէ, ծրագրի մը, ըլլա՛յ
անփոփոխելի, ըլլա՛յ մարտիական, մէկ հաս
ըլլալու է միայն թուրքիոյ հայերուն համար,
որուն գիտնալու ենք զըլուս ծուկ ամենքս :

Կը խոստովանինք թէ քաղաքական ան-
կախութենէ զրկուած ազգի մը հաստատ-
ման գաղափարի մը կամ ծրագրի մը շուր-
ջը կարգապահութիւն պահանջելը պղտիկ
պահանջ մը չ'է : Այդ կարգապահութիւնը
ընդհանրապէս վերաբարեան բուն ուժով ի
գործ կը դրուի քաղաքական ազգերու մէջ :
Մենք այդ նիւթական ոյժին բանութեան
տակ չենք գտնուիլ թէ և, բայց ազգային
վստահը, մեր գոյութեան վստահը բաւական
զորաւոր գրգռու մը ըլլալու է մեզի համար,
կարծենք, ինքնայոժօր հպատակելու կար-
գապահութեան ոգիին :

Եւ սակայն կարծուածին չափ անկարե-
լի զոհողութիւն մը չ'է երբ գիտնանք ըմ-
բռնել թէ մեր ազգին համար ցեղային
գոյութեան կուրը ուրիշ բան չի նշանակեր
բայց եթէ մեր անհատական գոյութեան կը-
ռու : Եթէ ազգայինական զգացումները
չ'են որ մեզ կարգապահութեան պիտի մը-
ղեն, գէթ մեր անհատական շահերը դըր-
գելու են մեզ գէպի կարգապահութիւն :

Կարգապահութեան ինքիւր պիտի իր
լուծումը գտնէ մեր մէջ ա՛յն օրը երբ մենք
գաղափար մտածելէ թէ, ամեն մէկինս
անհատաբար նոյնքան ինքնային ենք որքան
մեր ընկերը, կամ անկէ աւելի ինքնային, ու
երբ գաղափար հանրային գործունէութեան
մէջ մեր նմ ու փառասիրութիւնը գնինք :

Ու պէտք է վերջապէս գաղափար յա-
ւակնողներ, եսասէրներ, փառասիրներ ըլ-
լալէ :

Ա՛յս կը պահանջէ ազգին շահը, այ՛ս
կը պահանջէ նմանապէս մեր անհատական
շահը :

ԻՆՉՈՒ ԿԸ ԿԵՆԱՆԱՍ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Այս ցաւալի պարագաներու տակ՝ ոչ
նուազ ցաւալի, ոչ նուազ նողկալի միջա-
դէպքեր, խառնաշփոթութիւններ, կուսակ-
ցութիւն, նմանը չ'տեսնուած լրագրագալ-
քար, նախատիք, լուտանքի կարկուտ, և,
վերջապէս, պառակտում մը որ շատ սուղի
նստու մեզի՝ սանձարձակօրէն տեղի կուրե-
նան ժողովրդական (?) Լսարան-Ընթերցա-
տուն ընկերութեան մէջ : Ի՞նչ պէս ուրեմն
համարձակել բան մ'ընել, երկու քոյր-ըն-

կերութիւնները՝ Բիւլու և Լսարան՝ միայնել
տալու համար :

Մտեցած էր սակայն բաղձնացուած
առիթը :

Անցեալ Յուլիս 28ին, երբ ընկերնե-
րով կը վերադառնային Ընթերցատունէն,
ուր լսարան մը տրուած էր : Ըմբռնած յա-
ւէտ յիշատակիլ Պաղար Մուրուրի մէկ փո-
ղցը, կը հանդիպինք Բիւլուի Գործ : Ժո-
ղովայ և Յանձնատնոյցի Ատենապետ Ս. Ս.
Տէրվիչեանի : A la bonheur ! Իր սովորա-
կան բարեմիտ ժպտով, խանդավառ շնչոն-
քով, անպառ և անհամ վերջապէսներով
համեմուտ, Ս. Տէրվիչեան կը խօսի մեր
սկսած գործի մասին : Համակրած է անոր,
հոգ չէ թէ ինք նուազապէս իջնուած մարդն
է : Կը գովէ մեր ջանքերը, մեր յանդուգն
քայլերը զարմանք առթած են իրեն : Կը
խրախուսէ մեզ համակրելի խօսքերով և
Բիւլուի գոյքերը մեզի յանձնուելու մասին
բնաւ առարկութիւն չ'ունի :

— Հանրագիր մը պատրաստեցէ՛ք, կ'ըսէ
ինձի, Բիւլուի անդամներէն ստորագրուե-
լու համար, և բերէ՛ք որ ես ալ ստորագրեմ :
Հրապարակէ՛ք քաղաք մաշ, բայց
բարի մարդ, ազնիւ գրգռու, Լսարանի
երեցոս բանակ մեր բարեբար : . . .

Ալ պահանջուած էինք, Ս. Տէրվիչեանի
հաւանութիւնը յալոյցութեան հիմնաքարն
էր մեզի համար : Դիւրաբար ընկերներուս
հրճուանքը մեծ եղաւ : Համեստ հպարտու-
թիւն մ'ունեցայ ես ալ, որ գէթ Ասարանի
մէջ գտնուելու իր օգտակարութիւնը պիտի
ունենար : Տգէտ մահկանացունքս :

Ս. Տէրվիչեանի խրախուսիչ խոստու-
մովը զինուած՝ փոքրիկ բայց մեղսագործ
զանցառութիւն մը իմ կողմէ, վատառող-
չութեան և անհատուժ գաղափարներու պատ-
ճառով : Տասնևհինգ թանկագին օրեր կ'անց-
նին, որոյ պահանք, սակայն, չ'ուր թերա-
նար մտէն հանդիպող Բիւլուի աղաք կամ
կենսալոյս սիրելի ընկերներու կարծիքը սու-
նելու : Ո՛վ բարեբախտութեանս : Բայց ի
« ազգային գործերու մատուցելու թափ-
խել ուղղով » գեղազործ պարտնէ մը՝ մի-
ենայն հանդիպատար հաւանութիւնը, մի-
ենայն զգլխի խոստումը՝ ամենուն օրհ-
նեալ բերնէն : Բարի մարդիկներ, ազնիւ
ազգայիններ, արժանիքի տէր պարտնէր . . .

Միւս կողմէ, Օգոստոս 14ին եթէ չ'եմ
սխալի թուականին մէջ, « Լսարանի Գործ »
ժողովէն Ս. Վ. Չուլազեան շնորհակցութիւնը կը
խնդրէ նաև Բիւլուի Մայր-Իրեանի Ատենա-
պետին Ս. Ս. Աղազարմի : միևնոյն անգիւստի
ստորագրելու ըլլան՝ բերէ՛ք որ ես ալ ըս-
տորագրեմ . . .

Երբ կամ չորս օր յետոյ՝ երկու ըն-
կերներով հանրագիրը կը ներկայացնենք Ս.
Ս. Տէրվիչեանի :

Յուսախաբուութիւն յուսախաբուութեանց
Աստուած իմ, ի՞նչ անցած գարձած էր . . .

Փոխուած էր ինչը բարի մարդը :
Ս. Ս. Տէրվիչեանի ի մեծ ապշութիւն
մեր՝ կ'ըսէ թէ, երբ օր առաջ (Չուլազ-
եանի և Աղազարմի տեսակցութեան յալոյց-
օրը) արդէն Ս. Նազարէթի հետ խորհրդ-

(1) Այդ օրը ժամի մը չափ միտարն գնուած
էի Ս. Աղազարմի հետ : Բայց մը անգամ չ'արտա-
սանց այս մտայն, շարժման Անկախագիրը :

գաղցութեամբ՝ ստորագրած էր տարբեր
իմաստով հանրագիր մը Բիւլուի անդամնե-
րուն կողմէ Առաջնորդարանին ուղղուած,
գոյքերը վարձարանին յանձնուելու առա-
ջարկով : Ն. Աղազարմ, իր ծանրաբարոյ
գիւտնապետի անուշիկ ու համոզիչ խօսքերու
եղանակաւ՝ բայց ներքին զործի տախա-
կօրէն ծանօթ ֆախտիւններով, շա-
հագործած էր այլևս հրապարակէն քաղ-
ուած գիւրահաւան մարդու մը պար-
զամտութիւնը, կանոնագրի վերջին յոդ-
ուածը առարկելով, « Լսարան » ընկերու-
թիւնը վատահոլութիւն չի ներշնչել : Բաներ
մ'ընելով, մին միտանի աւելի անտեղի
և չարանեղ պատճառաբանութիւններ :

Վատահոլութիւն չի ներշնչել, որովհետև
գտնուած է Պաղար Մուրուրի մէջ Լսարան
Ընթերցատուն մը (sic) որ իր գոնեքը բա-
ցած ու գոյցած գիւցաղապարակաւ եւ
զանապէս մը : Եթէ ընտանիքի մը մէկ կամ
երկու անդամները ստահակներ կամ անբա-
րոյսկաններ եղած են՝ պէտք է ամբողջ
ընտանիքը անպատիւ համարել . . .

Վատահոլութիւն չի ներշնչել, որովհե-
տեւ այսօրուան նոր Լսարան ընկերութեան
պարագլուխները եղած են Ա. մը, Կ. մը, Կ. մը
գարձեալ, չարածէի Ա. մը մանաւանդ,
(հաղար անգամ mea culpa) որոնք, վա-
տե՛րը, երկու տարի առաջ, Որբասիրաց
ընկերութեան միջադէպներու պահանք, Ն.
Աղազարմ, Պարոն Ատենապետին, հաճելի
չ'ըլլալու յանդուգնութիւնը ունեցած են . . .

Վրիժառուութիւն մը պէտք էր հետե-
ւաբար, առիթը շատ յարմար էր, գործը
և աղա յետու հետ էր : Ո՛վքեր են այդ խայ-
տառակները որ հրապարակաւ նախատել
գիտցած են իրեն նման անկանալ Ատենա-
պետ մը . . .

Բայց վերագառնենք մեր ինքզնին :
Այդ անիմապարտ հանապրին հա-
կազգելու նպատակաւ՝ կը փորձուինք Բը-
լուի մտեցուած կամ « բարձի թողի » մը-
նայցած անդամներէն տարբեր հոգի գտնել,
գոյքերը ուղղել, Լսարանի հետ միանալ,
կեդրոնի վրայ համեստ Ընթերցատուն մ'ու-
նենալու ձգտումով : Հայ վա՛խ : Պէնի
— Սուրբէի երբեմնի ոսկեճամուկ տափառաւոր
Նախնիներ յալոյցող անխիղճ բարագանք,
Դիւտնապետ Եֆէնտիկին (Վ) վրիժն հրամանաւ,
մէկ երկու օրուան մէջ կատարած է իր ար-
նաւեր գերը, աւլած մաքած է հրապար-
ակը՝ մտնալով աշնան վերջին օրերուն
սառնամանիքէն կծկուած ծառի տերևները,
գուր ըսէք ազգային գործերու չ'խառնը-
տող « ինչ կ'ուզէք ան ըրէք » իրենց պիղծ
« ես ուր միայն ապրող կէս-մարդեր :

Դիւրին էր պարտաճանաչ բարագանին
ընկերը, գործ ունէր այնպիսիներու հետ
որ, իրաւ, ազգային գործերու չ'են խառնը-
ուիլ, բայց այսօր կամ վարջ Առաջնոր-
դարանի մէկ աթոռին վրայ բաղձելու իրա-
ւունք ունին, չէ՛ մի . . .

Կը հարցնեմ հիմա այդ անճոճի հան-
րագրին հերոս հեղինակներուն :

— Ինչ ալ ըլլալ իմ տրամադրու-
թիւնը նպատաւոր թէ աննպատակ ձեր աղ-
գալէն որոշուած կ'են համար, քանի որ կազմա-
լուծումի նման կենսական խնդիր մը կար,
ինչու այդ հանրագիրը ինձի չի բերուեցաւ.
անգամ չէի՛ միթէ. անձանց թ' մ'եմ . բա-
ցակայ էի . . .

Է՛հ, որովհետև նահապետան մը ըստորագրած է, Անանեանց մը իր պէ՛թօն տուած է, և թէ կարգ մը ալիւրալաճառ-ֆէնոլալաճառ և չեմ գիտեր ինչպիսիաճառ կարևոր անդամներով մեծամասնութիւն գոյացած էր. ալ ինչ կարեւորութիւն կրնար ունեցած ըլլալ ստորագրութիւնը մէկի մը, որ, ապուշը, ճամ կամագրատուններուն ու Գանձարախ ճամբան երկրաչափութիւն ընել գիտէ . . . :

Կը հարցնեմ.
Անխիղճ ստորագրողներ, պարզ հանրագրով մը ընկերութիւն կը կազմաւորուի՞. եթէ մէկ անդամ մեծամասնութիւն չէ գոյացած պէտք է՞ր որ երկրորդ և երրորդ անգամ ընդ-Տ. ժողովոյ հրահրը ըլլաւէր :

Ապրիլն ձեզ նման արգասիքները. եթէ ձեզի պէս տան անգամ տար բարեբարներ ունենալինք՝ շատոնց Հայ ազգը փրկուած պիտի ըլլար . . . :

Յաւերթական յարգանք ձեզ ամենուր :
Ս. Օ.

(Մնացեալը յաջորդով)

ԹԻԻԻԻՄԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Կարգ մը մարդիկ, ու Պարոն Միհրան Տաճարեանն ալ անոնցմէ է, կը կարծեն թէ այս վերջոյն ինծի դէմ գրած յօդուածներուն արգարացուցիչ պատասխաններ չի կրնալ գտնուու համար մինչև. դարձ լուծութիւն պահած եմ.

Թէ՛ այդ մարդիկը եւ թէ՛ Պարոն Միհրան Տաճարեան չարաչար կը սխալին իմ լուծութիւնս վերոյիշեալ եզրակացու մեկնելով :

Յայտնի է որ «Փիւնիկ»-ի մէջ ինծի դէմ արձան ձեռնի շատ մը բաներ գրուեցան որոնց գրեթէ ամենքին ալ պատասխանած եմ եւ մնացածներուն ալ կամաց կամաց պիտի պատասխանեմ. Միայն Պարոն Տաճարեանի գրածներուն ու Պարոն Միհրանի գրածներուն հարաւոր կը սխալին իմ լուծութիւնս վերոյիշեալ եզրակացու մեկնելով :

Յայտնի է որ «Փիւնիկ»-ի մէջ ինծի դէմ արձան ձեռնի շատ մը բաներ գրուեցան որոնց գրեթէ ամենքին ալ պատասխանած եմ եւ մնացածներուն ալ կամաց կամաց պիտի պատասխանեմ. Միայն Պարոն Տաճարեանի գրածներուն ու Պարոն Միհրանի գրածներուն հարաւոր կը սխալին իմ լուծութիւնս վերոյիշեալ եզրակացու մեկնելով :

Մնացելով մէջ Պ. Միհրան Տաճարեանի հետ ընկեր մը ու մասնաւոր պայտօնակից մը եղած եմ հանրային ասպարէզին վրայ : Որքան ալ ինչ ինչ պարզանկերու տակ իրարու արտապօքօքէն նախակի սկզբունքներ գաւանթ ըլլանք երկուքս, ատիկա պատճառ մը չէ սակայն որ հաւաքական կազմակերպութեանց հոգին եղող կարգապահութեան սկզբունքներն զէմ մեղանքներն քը կամ եւ : Ասիկա պատիւ չի բերեր այն մար-

(1) Ընկերական կարգապահութեան վերջ գրուելու ներկայ ասիական օգոտելով, երկու խօսք ալ իմ կողմէ կ'աւելցնեմ այսպիսի ընթացքի մը մասին, որ ունեցած վերջերս Պ. Անտիոն Նազչեան (Աճօ), վատարոր իման արժանի մէկ ընկերով արամագրելով և հրատարակութեան տալով իմ երկու ՄՏԵՐՄԱԿԱՆ նամակներս :

Պ. Նազչեան անուշա չ'ըր մոռցած, որ նըմանօրինակ բարձրագոյն նամակներ և նոյնչափ ալ ծանր գաղտնիքներ անհատական եւ ընտանեկան անի իմ քով, զոր կրնայ վտանգ ըլլալ թէ հրատարակելու անադտուութիւնը տեղի չը պիտի ունենայ, այդ բանը Նազչեան և ընկերութիւնը միմիայն իրենց վերապահած ըլլալուն համար . . . :

Ի մէջ այլոց, նկատելի կ'էմ մ'ալ. Անտիոն Նազչեան, ինձմէ՞ Օրբերս պատին մէջ բարձրակարգի և իսպառ մեթոճեկէն վերջն է, անշուշտ իբ շատ մը անադտուութեանց պատճառաւ — որ կը կարծէ թէ՛ իբ այդ հրատարակութեաններով «Արշալոյս»-ի դէմ գրաչար եւ այլըն գրգռած կրնայ անոր գործը զգուշացնել ողորմելի՛ արարած Պ. Նազչեան իր անխելութեան ամենանշանաւոր մէկ արագացող եւս կրտսայ այս ասիկա, երբ գիտնալով թէ «Արշալոյս»-ը սկզբնաւորութեանն ի վեր ինչ կ'ուրեւնայ, և ինչ անպատեղի զբժուարութեաններու յարթել գիտցած է, որոց քով իր այս ընթացքը հիւլէ մը իսկ չ'արժեր, ելլէ մտքն քանկեր մը անցունէ . . . :

Մենք մեզի դէմ յայտնի կամ գաղտնի գործող այս կարգի ներառութիւնը ճակատն «լստ գաւաճաններ» մակիրըր գրողներով կանցնինք, նկատելի ունենալով որ մեթոճիկան նամակի մը դատանակող մէկուն ասիկէ լուս. արտողութ մը չ'ըր գտնուեր :

Այս ասիկէր մը ուշագրութեան տալիս ունենալով, պարտականութիւն կ'զգանք — այն ալ

մինին որուն կը պատկանի եւս իրենու ինքն ալ. Այս է միակ պատճառ որ զիս կը սակի բացարձակ լուծութիւն պահել Պարոն Տաճարեանի գրածներուն և գրեթէ քննարկելով, որքան այ անադնու ոճով մը իմարտութեամբ ըլլան անոնք :

Այս բացարձակութիւնը տալով նպատակ ու չուճիմ Պ. Տաճարեանին հետ կարգապահութեան կառուանին վրայ հրատարակելով վիճարկութեան մասին, զի շատ լաւ գիտեմ որ այս կէտին վրայ ալ չենք կ'ընտր Պ. Տաճարեանի հետ համաձայնել, եթէ Պ. Տաճարեան ինչիւր իմ անապակտովս բնական ըլլաք, արդէն հրատարակ չ'ըր նետուէր :

Բան մը պիտի խնդրեմ միայն Պ. Տաճարեանին, եթէ այս բացարձակութեան մէջ փոփոխութիւն մը կը տեսնէ իր խելովը, այն ատեն ինչ հոգի թէ՛ ասիկէ անոնք գրածները և թէ՛ ասիկէ վերջ գրելիքները ընկերական կեանքի մէջ ինձի հետ ուղղակի կամ անուղղակի յարաբերութիւն չունեցող անձի մը ստորագրել տալ և այնպէս հրատարակել : Այն ատեն կըրնայ վտանգ ըլլալ թէ պատասխանը պիտի ընդունի և փոփոխութիւն տեսնուի :

ԼԵՆԻՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

- Ո՛վ է՛ն ասալ հոս սերմանեց պատակաւորը : — Գարուազարը
- Ո՛վ պաշտօնէն ձրգել առաւ մարտուորը : — Գարուազարը
- Պէճար Յակոբն ու Եսային ո՛վ զարթոցին հանց դուռը : — Գարուազարը
- Ո՛վ ազբատաց խնամող մարմինն իսպառ փախցուց ան Ենոքը : — Գարուազարը
- Ո՛վ ոտնակոխ ըննի արուս հայ Օրէնքը : — Գարուազարը
- Ո՛վ ոտակոխութիւն արուս մասուն բակը : — Գարուազարը
- Ո՛վ հանրագրի ի սրբախ մասը հաննի ր սցը : — Գարուազարը
- Ո՛վ հայ ազգը զարկաւ ջարդեց, չ որ Սուլթանը : — Գարուազարը
- Ո՛վ թուրքի կործանումին բուն պատճառը : — Գարուազարը
- Ո՛վ Չինու մէջ ոտքի հանց Պօքալիները : — Գարուազարը
- Ո՛վ Անդրիոյ դէմ փորձանք ըրու թրանսլավը : — Գարուազարը
- Ո՛վ սոխ սկիւն արուս գայլոյ, գառին տաւա ճերմակ բուրդը : — Գարուազարը
- Աստուծակ ետք, ո՛վ աշխարհի հրոշագործը : — Գարուա . . .

ՖԻՆԻՉԻ

Աղէքսանդրիա, 1901 Սեպտեմբր

Երկար ու մտաբարդին փորձել վերջ — հրատարակու յայտարարել թէ՛ «Փիւնիկ»-ի վերջին 14 Սեպտ. 17-ը թուրք մէջ և Նազչեան ընկերութեան «կողմէ կարգ մը լրբնին վայր անաչութիւններէ յետոյ, հրատարակուած երկու մեծամասնութեան նամակներուն մէջ զարգանալով և հրատարակելով անխաբիւր անձնը, Նազչեան Կայ-վաղեան ընկերութեան շատ աւելի ազնիւ և շատ աւելի ընկերական պայմանները յարգող անձերն և, այնպէս որ անոնք բացարձակութեան գնելով այդ անշարժ խելակից հետ, պարզապէս մտադրած պիտի ըլլանք մ'ըր նամակներով ակնարկուած անձնուրու իրական արժանիքին զէմ և անոնց արժանապատուութիւնը վերաբարձու Գրաչար Պ. Յովսէփ «Արշալոյս»-ի մէջ 5-6 ամիս աշխատելով, զործնուպէս ցոյց տուած է թէ պարկեշտ ուղղամիտ երկրասարգ մ'է՛, որոյ մասին եթէ այս ճշմարտութիւնը խոստովանելու չ'փութանք, ընկերական ամենատարական պայմաններուն զէմ մեղանշան պիտի ըլլանք, իսկ Պ. Յովսէփ մեր քով ունեցած զբաշարական պաշտօնը թողով մեկնելուն պատճառը, ո՛չ թէ իբ շարժալիցանութեան յապաղումը եղած է, այլ Պ. Յ. Ալիբար, որ քանիներու առջեւ խոստովանեցաւ, ամենակարգ յաւելում և նոր-Օրի վրայ ունեցած հին պատանջներուն վճարումը խոստանալով զայն համար և նոր-Օրի քով աշխատելու տարած ըլլալն է, որ մէկ ամիս վերջ, Պ. Յովսէփ իրեն եղած խոստովանութեան կեղծութիւնը փորձով անանելով, մեկնած է անոնք :

Անկէ վերջ կուգայ Նազչեան ընկերութեան կողմէ «Փիւնիկ»-ի միջոցաւ Յովսէփի հրատարակու պատճառ ցոյց տրուած վճարումին յապաղումը եւս :

Եթէ այս բանը ստոյգ ալ ըլլար, ամօթի բան մը չի տեսնուիր հոս, մինք կըրնին յայտարարած ենք թէ՛ հայ լրագրակալներու զըրպանը շատ նիւսար է. և եթէ ասոնց վրայ աւել-

ՆԱՄԱԿ ԱՂԷՔԱՆԿՐԻԱՅԷՆ

Խմբագրութիւն «Արշալոյս» լրագրի Գահիրէ

Տէ՛ր Խմբագրակալ,
Պրն. Եր. Թուրքուճեան «Փիւնիկ»-ի Սեպտ. 14-ի թիւին մէջ երկրորդ նամակ մը հրատարակած է՛ ի պատասխանի «Արշալոյս»-ի անցեալ Չարեք-չարեթի օրուան թիւին մէջ ստորագրելոց կողմէ հրատարակուած նամակին :

Պարոն Թուրքուճեանի վերջին գրութիւնը ծայրէ ծայր անխառնութեամբ լեցուն է և Մենք մեր նամակաւ ժողովուրդի բոլոր խաւերուն հրուէր կարգացած էինք Սրբազան Առաջնորդին ընդէն իմանալ այն եղևութիւնները զորոնք մեզի պատճած էր. նուեւարք մեր առած անգնկութեանց մէջ ո՛չ անձնութեան և ոչ ալ չափազանցութեան երկիւզ կրնայինք ունեցած ըլլալ :

Այս պայմաններուն տակ Տիար Թուրքուճեանն ինչ ըսել կուզէ մեզմէ պահանջելով որ իր նշանակած անձնաւորութիւններէն Գրնիլ յանձնարող մը կազմելու համար Սրբազան Առաջնորդը համոզել շնտնը (1) :

Ինչու համար մենք Սրբազան Առաջնորդին մօտ այդ օրինակ պաշտօն մը պիտի ստանձնենք, ըստ որում մենք ինքզինքուս չենք ներք Սրբազան Առաջնորդ հորճարտարութեան վրայ հիւլէի չ'օր կապիւած մը խել ունենալու :

Եթէ Տիար Թուրքուճեան այնպէս կը պնդէ իր բաններուն վրայ, իրեն ու մի միայն իրեն անկ է, ինքզինքը արգարացնելու այն միջոցներով, զորս ինքը յայտարար կը դատէ, ցորչափ լուծութիւն պահէ, ինքն է միայն որ պիտի գաւապարտուի հանրային կարծիքին առջև. և ոչ թէ մենք, այն ամենագործ պատճառաւ որ մենք Սրբազան Առաջնորդ Հօր խօսքերը միայն հրատարակութեան գոտաւորանին յանձնած ենք :

Միւս կողմէն չենք կրնար Պրն. Թուրքուճեանին ներք որ անաւտօթաբար յանգրի զմեզ ստահաներ նկատել իմէ իր արտառոց պահանջքը չը գործարկենք, և այնմէն կազգարարներ իրեն թէ անպատկաններուն պէտք եղած դասը տալու միջոցներ ունինք :

Փախուածի միջոցները չեն որ Պրն. Թուրքուճեանը պիտի փրկեն : Խնդրելով որ, Տէր Խմբագրակալ, հաճիք ներկայս հիւրանկարել Ձեր Պատուական թերթին մէջ :

Մնամք յարգանք
Յ. Յ. ՉԱՅԱՅԵԱՆ ԳԵՈՐԳ ԻՓԷԿԵԱՆ
ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ՂԱԶԱՐԵԱՆ
ՀԱՅԻ ՆՇԱՆ ԶԷՊԷԿԵԱՆ Կ. Յ. ԱՂԱՂԱՆԵԱՆ

(1) Ե. Խ. — Թարգմանել իր բրած առաջարկին յարաւարարել պատասխանը պիտի ամեն ստղին, շարք սղ իրատակելի «Փանթի»-ի զաւելջակակնին մէջ :

Նայ Նազչեան ընկերութեան նման վարպետութեամբ և միայն մտերմակի կողով մը — ստորագրութիւնը և օրը չի յարգուելու պայմանաւ — կողոպտողներու խուճի մը, ալ զիւրին կ'ըլլայ գիտնալով թէ Պ. Յովսէփի նման շատեր այն չեն կրնար կանոնապահ պատճառով և այն ատեն Ե. Թ. Խ. Գ. Կ. Ն. Ա. Պ. Կ. Ե. Մ. Պ. Փ. Մ. ի և ասոնց նման ուրիշ շատ մը բարեխառն անձեր ճարտարաբան ընդ անաւտօթաբար «Փիւնիկ»-ի մէջ երևան կուգան իր պարկեշտարեան ճարտարներ և վայրենաշու թիւները կ'ընեն . . . : Միւս նախատիւնք . . . իրենց :

Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Ա. Զ. Բ. Ա. Ա. Ռ. Ի. Թ. Ի. Ե.

Ամեն անոնք որ երկպառակութիւններուն մէջ ժամանակէ մը ի վեր տեղի ունեցած անախորժ բանակալներուն համար գրաւոր և բերանացի կը մեղադրեն զմեզ, կը խնդրենք որ իրենց գիտողութիւնները ու լի լի մեզի, այլ Աղէքսանդրիոյ շարժումը ստղան «Փիւնիկ»-ի իմարտարկին զարգին, որովհետև անոնք են որ կը յարձակին մեր անձին վրայ և «Արշալոյս»-ը միայն ինքզինքը կը պաշտպանէ — այն ալ ակամայ — և ո՛չ ուրիշ բան : Այդչափ իրաւունք ինչո՞ւ կը զլացուի մեզ :

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Գուք ինքզինքնիկ ձեր բարոյական արժանիքով, վերջապէս ամեն մանրամասնութեամբ անշուշտ ձեր ընկերներէն աւելի լուս. ճանչնալովից հանգրծ, ինչի՞ («») վերապիւլու է, ձեր Սրբազան հօր ազգած բաց նամակը («Փիւնիկ»-ի միջոցաւ) : Այդ երկուսի շփանդանին շուրջը չիկար քեհէ աւելի իր ստորագրութեան կարեւորութեանը օպաւելնող ուրիշ անձ մը . . . :

Եթէ ստորկէք թէ անոնց հաւանութեամբ և ամբողջ խուճի կողմէ գրեցիք, վա՛յ այն խուճիին որ ձեզ պաշտպան կը կարգէ իրեն. աւելք թէ ինչո՞ւ :

Արդնեւեւ գուք կ'իմ արժանապատուութիւնը ըստած զգաղովը կողմ անձնաւորութիւն մը ըլլայիք առաջին անամ չը պիտի չ'երեթ ինքզինքնուղ ինչամանկ անձ մը՝ որուն բարոյական զգացումները շատ բարձր են ձերիններէն, և երկրորդ անոր օրինական վրիճառութեան խուճիին անգամ ստանալուին փոխարէն լայնակ և կեկիւրալայնակ պատճառներով երկար ՄԵՂԱՅԱԿՐԻՄ մը տակ ձեր ստորագրութիւնը չը պիտի կրնայիք դնել, այս զէպքը թէ եւ ինքն ինչ շատ կարեւոր խնդիր մ'է («») այդ հասարակութեան հետ ու եւ անհաւթիւն չ'ունենանք անոր համար ձեզ բարոյական դասը տալու պէտքը չի կրնար անգամ հրատարակուել չ'առաջատարանուելու համար, բայց այսօր գուք կը յանգրիք անհաւան ճշմարտ լուրը, զոր ժողովուրդը կ'ըր կը կարծէ, գուք չի մտածելիք որ Տիար Իրէքեան և «Արշալոյս»-ի ՅԱՅԱՅԵԱՆ մէջ առաջին յօդուածը ստորագրող իր ընկերները եւ անոնց պէս անխղճակալ և աղիւ մարդիկ կրնային ճշմարտութիւնը ստուգել և ձեզ հրատարակու տեսնու անուանելով խայտառակել («»), ինչ անուն պէտք է դնել ձեզ նմաններուն, և ինչ կրնայ ըլլալ անկի նախատարան, աւելի արտու, քան ստահաւորութիւն :

Եթէ անձնական խնդիր մը ունիք մէկու մը հետ անձնապէս կարգադրելու վերանձնութիւնը ունեցէք, ազգային գործերու հետ մի՛ չ'երեթեք այդ խնդիրները, վերանձնութեանն օրչափ գուրկ մեկը ըլլալու է այն անձը որ կը ցածնայ Սրբազան առաջնորդէն ինքզինքը որ օա կամ նա . . . և անք թիւէն բուն և դուրս հետէ («») առաջնորդարանէն, որուն անձնական արժանիքը ձեր իմարտար անուրանալի կերպով գնահատած է և առ ի կրնար ինքը ուրումալ, քանի որ վտանգելի վկանք կան :

Գ՛նտութիւն
ԳԵՈՐԳ ՉԱՒՈՒՇԵԱՆ

«Մանիթութիւն մը» խորագրին տակ «Փիւնիկ»-ն հետեւեալը կը գրէ .

«Տիար Չարէ Գոչեան, Հնչակեան կուսակցութեան ներկայացուցիչը, քաղաքի մէջ «կը վայելէ ամեն վտանգութիւն և համակարգը, հետեւաբար «Փիւնիկ»-ի նախորդ թրուով Պ. Մ. Շատախցեանի «բողոքող մը» «սօղան ին մէջ էջն թատրոնի» և շարք ներկայ «յիմ մեջ ու անպայման» բանաստեղծութեան նըստ կատարող ակնարկութիւնը բնաւ վերաբերու «թիւն չ'ունի յիշեալ համակրելի գործիչին» և հետ որուն անկեղծ հայրենասիրութիւնը վեր է կասկածէ :»

Հիմալ մեր կողմէն կը հարցնենք «Փիւնիկ»-ի անգրին խմբագրին :

Աւելին այդ ակնարկութիւնը որո՞ւ հետ վերաբերութիւն ունի «Հայը ներկային մէջ ու ակապային» բանաստեղծութիւնը ո՞վ արտասանեց, ո՛չ ապաքէն Տիար Չարէ Գոչեան, այդ հրատարակչին ժողովը որո՞ւ նախաձեռնութեամբ կարգուեցաւ, ո՛չ ապաքէն նայն ինքն Տիար Չարէ Գոչեանի :

Եթէ գիտէիք որ Տիար Չարէ Գոչեանը անկեղծ և համակրելի գործիչ մըն է, ինչ երեսով աշնի մը զրծուկ թղտները թերթից մէջ լեցուցիք և հիւս ինչ երեսով ելքը փխթի, լպիրը և անպատկաւ կարկտան մը կ'ընեն, որ կարկտան մը չ'ըլլայէ գաւ երեսից կաշին կը պատէ վերէն վար :

(*) Երուպակալ և ոչ մեկ դասակարգի ընկերակալ մեջ կրնայ յարգուիլ մեկը, որ մեծամասն մեծամ է իւր մեղայագիւր նը ստորագրելու պիտիւրներ յանձն տուած է :

(**) Այն ասեւ ձեր պաշտպանած Մանիթաւորութեան խնդիրը կը ընկնար այնպիսի չէ :

Մ. Յ.

Կերպի սեղաններն առանձին ըլլալու եւ որ Տիար Զարեհ Գոչեան շարժու մէջ Սրբա- սանդրիս կը ժամանէ, կը խորհէ զէ ժամանած...

ՎԱՐՊԱԼ

ԱՌԱՋԻՎԱՅ ՇԱՐՔԻ ՕՐՈՒՆԸ ԹՈՒՈՎ
Ուղերտական սպարաորդներ. Յ. ՇԱՄԼԵԱՆԻ
Յրահանաւ եւ Թորմա. Ս. Օ.
Ինչու կը հեռանաւ (Շար. եւ վերջ) Ս. Օ.
Հայերը եւ Պարսիկները MEROWIC
Յանձնաժողովը ՅԱՆՔԷԶԻ

ՎՅՅՏ ՍԸ

Ո՛հ, վաղուց է որ, անի չ'իմ տեսներ...
Գէթ մէկ լուր մը տար, մտցա՛ր իս արգեօք,
Մտտասանջութեան զըլուրած խորքը,
Կ'ազնիկիմ լուս մորմոքէ մարմքը,
Վաղուց է որ, ո՛հ, անի չ'իմ տեսներ...
Գէթ մէկ լուր մը տար, մտցա՛ր իս արգեօք,
Զու՛ր անդու ինքը կ'որոնեմ գաղտուկ,
Գոց կը գտնեմ նմ զուս ու պատուան,
Ճամբաներ՝ առանց բոյրին, են տաղտուկ,
Գծու՛րք քայլերուս, որ կարծես կուրան...
Զու՛ր անդու ինքը կ'որոնեմ գաղտուկ,
Գոց կը գտնեմ նմ զուս ու պատուան,
Ինք՛ը հուրի, սէրը՛ հուր... անո՞վ կ'այրիմ...
Ականջներուս միշտ այս երգն երբեմնի,
— Լոյս՛, ոչո՛ք բիրտուս, անկրակն սեր իմ,
Այ՛ր ո՞վ քեզնէ զաս նազելի չ'ունի,
Ինք՛ը հուրի, սէրը՛ հուր... անո՞վ կ'այրիմ...
Ականջներուս միշտ այս երգն երբեմնի,

Գիտնա՛ր արգեօքն ո՛ր, սիրտ՛ իրա՛մ իրա՛մ
Տրտունջ կը բառնամ երգովն է՛ն նախին,
— Ախտ՛ս եմ, ախտ՛ս... երբայ կ'երտամ,
Ստուերի շուրջը, որ միշտ քեզ կ'ընկնի,
Գիտնա՛ր արգ. գիտնա՛ր, սիրտ՛ իրա՛մ իրա՛մ,
Տրտունջ կը բառնամ երգովն է՛ն նախին,
Ո՛ր է... քովն երթամ... վերան մըտայած
Չ'սձեմ, — անի գուցէ մտացաւ իս, »
Սեւեւի աչքերուն մէջ ուղիղ նայած,
Շուշնի ըմպեմ, վերջ տամ անտոյն ծարաւիս,
Ո՛ր է... քովն երթամ... վերան մըտայած
Չ'սձեմ, — անի գուցէ մտացաւ իս, »
ԳԻՌՈՒՍԱՆ

Ա.Զ.Գ.Ա.ՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Աղէքսանդրի Ազգային Վարժարանին
Տնօրէն, և մանկավարժի ու բնական գի-
տութեան ուսուցիչ կարգուած է Տիար
Համբարձում Պէրպիտեան:
Նոյն վարժարանի Մանկագարակներն
վարժը նշանակուած է Օրիորդ Աղանի Յա-
կոբեան:
Թագ. Խորհրդոյ միւս կարգադրութիւն-
ները սակաւին մեղի յայտնի չեն, բայց
տեղեկութիւն ստացածնուս պէս պիտի հու-
զուրենք մեր ընթերցողաց:
Վարժարանի շէնքին վրայ հիմնական
նորոգութիւններ սկսած են որոնք հաւա-
նօրէն կը վերջանան մինչև աւուրայ վերջը:
Գեր. Արքայան Առաջնորդ հայրը անց-
եալ չարախ օր հեռագիր մը ուղղելով Բար-
ձր. Խախի Արարողապետին՝ խնդրեց որ
Ն. Բարձրութեան հարբողէ իր Գահակալու-
թեան տարեգրքին աւելի հայ գաղա-
թիւն և Ն. Արքայութեան շէնք մաղթանք-
ներն և խնդակցութիւնները:
Ն. Բարձրութեան Արարողապետը կի-
րակի իրիկուն հեռագրու պատասխանեց
թէ Բարձրագատիւ Խախը հեռագրու չնոր-
հակալութիւն յայտնած է Հայոց Առաջնոր-
դին մաղթանքներուն համար:
Երկուշաբթի օրը Ս. Պօղոս Պետրոս եւ
կեղեցույ քարոզիչ Տ. Վահրամ Վարդ. Ա-
զարեան և Թագ. Խորհրդոյ Բարտաղար Տ.
Լեւոն Մկրտիչեան Ամբիկեան Հիւպատոսա-
րան գնացին և յանուն Աղէքսանդրի Հայ

Հասարակութեան յարակցութիւն յայտնեցին
հիւպատոսի փոխանուրդ Պ. Մանուկ Ռոնտի,
Պ. Մարքիշի, Բահուան աւելի:
Հիւպատոսի փոխանորդը շատ զգած-
ուեցաւ Հայոց այս համակրական յոյցէն և
յայտարարեց թէ իր Կատարարութեան պի-
տի հարբողէ այս այնչեղութիւնը:
Պ. Ռոնտի զգացուց թէ Պ. Մարքիշի
մահը իրաւամբ վիրտ պատճառած պէտք է
ըլլայ հայ ազգին:
Թագ. Խորհրդոյ այսօր (Չորեքշաբթի
նիստ ունի, օրակարգ ունենալով վարժա-
րանաց համար Հոգաբարձութեան մը կազ-
մութիւնը:

ԳՈՒՍՏԵԱՆ ՎԱՐՊԱԼ

Աւրաբութեամբ կը ծանոցանենք որ
Գալստեան վարժարանը առանց միջադէպի
բացուած է ամսոյ 16ին, երկուշաբթի օր:
Աշակերտ ու աշակերտուհի հետզհետէ կը
հաւաքուին, և դասարաններն այժմէն իսկ
անբաւական կուգան: Հոգաբարձութիւն,
Տնօրէն և Ուսուցչական մարմին վերջին յու-
զումներուն հետեւեալ նուիրական աւելի
պարտաճանաչ զգացմամբ տողորած՝ ԸՐԸ-
Ղօրէն գործել սկսած են, բարոյական մեծ
պատասխանատուութիւնն ունենալով եւեթ
իրենց հայեցակէտ:
Պակաս ուսուցիչներուն տեղ՝ նորեր
պիտի կոչուին, և յուսով է որ մէկ եր-
կու օրէն ամէն բան կարգի, կանոնի կը
մտնէ, և նախանձիկ գիրք մը կ'ունենայ
վարժարանը՝ որ մեր նոր սերունդին
ապագայ Հայ ժողովուրդին, մտաւորական ու
բարոյական զարգացման դարձնոցն ու ազ-
գին փառքն է յուսէս:
Կար ու յաւուրութիւն կը մաղթենք
զպրոցին համար վեհանձնարար ու անկեղծօ-
րէն մտածողներուն ու գործադիրներուն:

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ն Ե Ր

Թիեմ-2 ին 13 Ապրիլ 1913 — Թրանսու-
կան զարգացող տեղի կը մեկնին ԹՅԸ-
ֆիլ երթալու համար:
Կ. Պոլիս 13 Ապրիլ 1913 — Ն. Բ. Խոր-
հիւրիսին մանչ զարակ մը ունեցաւ:
Պիւլաթ 14 Ապրիլ 1913 — Միացեալ
Նամակագր նախագահ Մաքս Բիլիքը մեռաւ:
Պիւլաթ 13 Ապրիլ 1913 — Մաքս Բիլի-
քի յի ապանկի խոստովանած է թէ Շիխա-
կոյի անխոչնդանական ժողովին ներկայ է ե-
ղեր, որ ինչի վիճակներ է այդ գործը կա-
սարել: Կապանիցն է թէ երկու գործակից
ոմեր նոյնպէս կիսն մեղաւորից մը որուն
անունը չը գիտեր:
Իիսկեմ 13 Ապրիլ 1913 — Թրանսու-
կան լեւոնից կ'զարդի Հայաստանի յի պի-
րու պարիս հրասարակուած երկար յորդած.
նետրվ, որով կը հաստատուէ վերջին անխո-
զարիսներն յայտն էր Մոռի եւ Մա-
սունի հայերուն նոր քարտէրը:
Չորսուր ջոկաս մը յրկուս է անխոչ-
պէս կարգապահութիւնը վերահաստատու
համար:
Պիւլաթ 14 Ապրիլ 1913 — Պ. Մաքս
Բիլիքը երկ ժամը 7 1/2 ժ. Վ. կորսնցող
իր գիտակցութիւնը: Մահու 2, 30 ին այս
առտու. իր վերջին խախտը երթմ եւ,
«Մեաք քարոյ, անկեղ աչ մեաք քարոյ,
այս է Աստուծոյ կամքը, քոյ կասարուի:»
Իր մասնաւ յորդակի պատճառը դեռ
չէ գիտցուած, պե՞տ պիտի ըլլայ յիսուցե-
նորեանի դիմել:
Պիւլաթ 14 Ապրիլ 1913 — Հանգուցեալ
Նախագահին մարմինը Ուաշինգթոն պիտի
փոխադրուի երկուշաբթի օրը, իսկ քարտէս
հանդէսը պիտի կասարուի հիւնը շաբթի օրը
Բեկըրի մէջ:
Գիւղնուրիսից զցուցած է թէ մանր
յառաջ եկած է կանկրէտեան որուն պատճա-
ռը գնդակն է եղեր: Գնդակը սակաւին չէ
զսնուած:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՔՍՈՐԱԿԱՆԸ. — Արապի բաշա ամսոյն
25 կամ 26ին Սուէր պիտի հասնի:
ԿԱՍՍԱՆ. — Հեռուեալ մարդասպան-
ները յաւուրագար կարգան հանուեցան:
Երկուշաբթի առաւօտ՝ Մայիսէ 26 յոսուց
ԱՏՄԵՍ Վահպի:
Երէկ՝ ՄԵՆԵՂԵԻ հրապարակին վրայ,
Խախի ախ:
Այսօր (Չորեքշաբթի) Պուլաթի մեծ
Զապիթի ճամբուն վրայ, ԱՏՄԵՍ Ապա-Ալի:

Բնակչութիւնը, իսկ ան բնակութիւն մը
նեղկայ էր այս արարողայ եղիկ տեսարան-
ներուն:

ԱՆԱՍՆԱԹՈՒԹԱՆԱԿ ՎԱՐՊԱԼ

Ս. յո գաղտնի յայտնեց զորով էր պիտի կա-
տարարէ հեղինակը Վին Պ. Արթուրի տը-
նօրինութեան ներքեւ, Վարժարանին դարձա-
նառուներ պիտի հիմնադրուէ Գանձույնի նա-
խարարութեան և ստակաւորութեան արհու-
նացներու մաս:
Պիտի բնագումարէ 12 ցերեկեայ աշա-
կերտներ:
ԻՏԱՆԱԹՅՈՒՆԸ. — Աւուր 20 ին Իսա-
լական գաղթականութիւնը հանգուց մը պի-
տի սոյլ էր պէտք զարգացնելու մէջ, որը եր-
կու մասի բաժնուած պիտի ըլլայ:
Հանգուցին առաջին մասը տեղի պիտի
ունենայ ժամը 4 ու կէսէն մինչև 6, 1 և
այս միջոցին մտաքի գինը պիտի ըլլայ 2
զրշ. ուղ, որով ամէն մանուկ իրաւունք պի-
տի ունենայ մասնակցել վեհաժողովներուն
մը, որուն մեծ արդեւն է 500 զրշ. ուղ:
Իսկ երկրորդ մասը պիտի սկսի ժամը
9 ին և մտից կէտը պիտի ըլլայ 10 զրշ.
ուղ, մասնակցելու իրաւունք ունենալով
վեհաժողովներուն մը, որուն մեծ պար-
զ կը պիտի ըլլայ 1000 զրշ. ուղ:
Տնտեսները կը ծախուին իրաւունքի 41-
խաւոր գաճառականաց քով և պարտեղի դրու-
նեալ կիւններն:

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ն Ե Ր

Թիեմ-2 ին 13 Ապրիլ 1913 — Թրանսու-
կան զարգացող տեղի կը մեկնին ԹՅԸ-
ֆիլ երթալու համար:
Կ. Պոլիս 13 Ապրիլ 1913 — Ն. Բ. Խոր-
հիւրիսին մանչ զարակ մը ունեցաւ:
Պիւլաթ 14 Ապրիլ 1913 — Միացեալ
Նամակագր նախագահ Մաքս Բիլիքը մեռաւ:
Պիւլաթ 13 Ապրիլ 1913 — Մաքս Բիլի-
քի յի ապանկի խոստովանած է թէ Շիխա-
կոյի անխոչնդանական ժողովին ներկայ է ե-
ղեր, որ ինչի վիճակներ է այդ գործը կա-
սարել: Կապանիցն է թէ երկու գործակից
ոմեր նոյնպէս կիսն մեղաւորից մը որուն
անունը չը գիտեր:
Իիսկեմ 13 Ապրիլ 1913 — Թրանսու-
կան լեւոնից կ'զարդի Հայաստանի յի պի-
րու պարիս հրասարակուած երկար յորդած.
նետրվ, որով կը հաստատուէ վերջին անխո-
զարիսներն յայտն էր Մոռի եւ Մա-
սունի հայերուն նոր քարտէրը:
Չորսուր ջոկաս մը յրկուս է անխոչ-
պէս կարգապահութիւնը վերահաստատու
համար:
Պիւլաթ 14 Ապրիլ 1913 — Պ. Մաքս
Բիլիքը երկ ժամը 7 1/2 ժ. Վ. կորսնցող
իր գիտակցութիւնը: Մահու 2, 30 ին այս
առտու. իր վերջին խախտը երթմ եւ,
«Մեաք քարոյ, անկեղ աչ մեաք քարոյ,
այս է Աստուծոյ կամքը, քոյ կասարուի:»
Իր մասնաւ յորդակի պատճառը դեռ
չէ գիտցուած, պե՞տ պիտի ըլլայ յիսուցե-
նորեանի դիմել:
Պիւլաթ 14 Ապրիլ 1913 — Հանգուցեալ
Նախագահին մարմինը Ուաշինգթոն պիտի
փոխադրուի երկուշաբթի օրը, իսկ քարտէս
հանդէսը պիտի կասարուի հիւնը շաբթի օրը
Բեկըրի մէջ:
Գիւղնուրիսից զցուցած է թէ մանր
յառաջ եկած է կանկրէտեան որուն պատճա-
ռը գնդակն է եղեր: Գնդակը սակաւին չէ
զսնուած:

ՄՈՒՑՈՒՄ

8 Ապրիլ 1913 — Հանգուցեալ
Նախագահին մարմինը Ուաշինգթոն պիտի
փոխադրուի երկուշաբթի օրը, իսկ քարտէս
հանդէսը պիտի կասարուի հիւնը շաբթի օրը
Բեկըրի մէջ:
Գիւղնուրիսից զցուցած է թէ մանր
յառաջ եկած է կանկրէտեան որուն պատճա-
ռը գնդակն է եղեր: Գնդակը սակաւին չէ
զսնուած:

Լոնտոն 15 Ապրիլ 1913 — Թագաւորը
հրահանգած է շարք մը սոց չպակեց Մաք-
սիսիցի յիշատակի համար:

Բիեյ 15 Ապրիլ 1913 — Չարի հու հա-
ւած է, պիտի մեկնի Թրանսու:

Բեքորիս 15 Ապրիլ 1913 — Թեթևապո-
ետ հրահանգարը յանդուրակ վերադի յար-
ձակեցաւ Հիլլիքսիցի զրաշ անտոյն 12 ին:
Սախալն պեղցիցիներու քննադատի կրակին
էի կրակայնի յի հանաչ ևս հաշուեցաւ 6 հո-
գի կորակցեցաւ:

Մարտ 15 Ապրիլ 1913 — Մարտ անխո-
չապահութեան ճեղքակալուած են, որոնց
մեջ կը գտնուի Պեքախի և Բապերիսի մը-
տերիս քարտէսը: Իրիսան:

Գոյնուր 15 Ապրիլ 1913 — Մահեւա-
կանները հրահանգի հաշիկտոյ մը սարքած
են Արապի փաշային հաւաք ևս անոր նը-
տիրած են յիշատակութեան գիր մը ստեղ-
քի անկողինի մը մէջ դրուած:

Կ. Պոլիս 16 Ապրիլ 1913 — Ն. Բ. Խոր-
հիւրիսին մանչ զարակ մը ունեցաւ յորդ
այս է, հիլիք անխոչնդան կը պակսին այդ
խոչնդարից կասարուելու համար:

Կ. Պոլիս 17 Ապրիլ 1913 — Ն. Բ. Խոր-
հիւրիսին մանչ զարակ մը ունեցաւ յորդ
այս է, հիլիք անխոչնդան կը պակսին այդ
խոչնդարից կասարուելու համար:

Կ. Պոլիս 17 Ապրիլ 1913 — Ն. Բ. Խոր-
հիւրիսին մանչ զարակ մը ունեցաւ յորդ
այս է, հիլիք անխոչնդան կը պակսին այդ
խոչնդարից կասարուելու համար:

Խ Ա Ռ Ն Լ ՈՒՐ ԵՐ

ՄԱՂՏՈՒՑ ԲԱՇԱ ԳՈՐԾՈՒԿ ՄԵՋ

Նախկին թուրք նախարարը Տանտա Մահ-
մուտ բաշա արիւմ Գործու կը գտնուի ծան-
րագէտ հիւանդ վիճակի մէջ: Արքայապետը
բայան վախճալով թիւնուորուէ մը բը-
ժիկներու այցելութիւն չի բնագումար:
Մահմուտ բաշա՝ կ'ընէ մարտի 15-ին ան-
տոյնի փակուած կը մայիս իր տունին մէջ և
չի արտօներ երբէք մեկու մը իրեն այցե-
լութեան գալը:
Կը հաստատուի թէ բաշային բնակած
Սանթի-Տեգա գիւղին շրջակայքէրը շատ մը
լրտեսներ կան անոր ամեն շարժումնե-
րուն հակելու համար:

ԹՈՒՐԻՔԻԱ

Սուլթանի կառավարու-
թիւնը իր մայրաքաղաքին և ուրիշ տեղե-
րու համար օտար փոսթատուներուն գէժ
արգելքներ յարգանքով, օտար ուսուցչու-
հիներուն թուրք տաներու մէջ դաստիար-
ութիւնը արգելելէ, և յեղափոխականնե-
րուն ի Պոլիս մտաքը խիստ հոկոյութեան
աւելել վերջ, այս օրեր ալ կը մտածէ կա-
նանցի Պոլիս մտաքը արգելել և այս աւ-
թիւ պէտք եղած հրահանգները արուած է
ուս որ անկ է:

Ըսել է յետ այսու բաւական գտնու-
թիւն մը կը պատրաստուի օդափոխու-
թեան համար Պոլիս գնալ ուղղութեամբ:

ԿԻՏԷ. — Ատենէ մը ի վեր կը մտածուի
կրէտէի մէջ, Հերաքիտի մը Միտրապի հետ
միտցող երկաթուղի մը շինել, Գանէի և
նեքսերուն մէջտեղ հարգողակցութիւն մը
հաստատելու համար: Կառավարութիւնը ար-
դէն երկրապահներու յանձնած է այս գը-
ծին վրայ նախնական ուսումնասիրութիւն-
ներ ընել:

ՄՈՒՑՈՒՄ

8 Ապրիլ 1913 — Հանգուցեալ
Նախագահին մարմինը Ուաշինգթոն պիտի
փոխադրուի երկուշաբթի օրը, իսկ քարտէս
հանդէսը պիտի կասարուի հիւնը շաբթի օրը
Բեկըրի մէջ:
Գիւղնուրիսից զցուցած է թէ մանր
յառաջ եկած է կանկրէտեան որուն պատճա-
ռը գնդակն է եղեր: Գնդակը սակաւին չէ
զսնուած:

ՄԹԱՌ ԼԱՅՖ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԱՊՂԱՂՎՐԻՄԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1843

Բացարձակ ապահովութիւն. — Զափա-
ւոր ապահովագրիւն. — Ապահովագրի հնու-
թեան համաձայն չահու առաւելութիւն. —
Իրաւանց պահպանութիւն՝ ապահովագրի վը-
ճարմանց յապաղումի պահուն. — Զափող
պարագաներու մէջ անմիջական հաշուեկար-
գարութիւն. — Շահու բաժանում ամեն Հինգ
ՏԱՐԻՆ մէկ անգամ :

Ս. ԼԵՕՆԱՐ

Ընդհանուր ներկայացուցիչ եգիպտոսի

ԵԼԵՖՏՐԱՋՐԱՌԻԺԱԿԱՆ ՄԷՔՈՏ

Կ. - Գ. Ուղղունեան վկայեալ Պալի (Զուր-
ցերիա) Առողջապահական ու Հիւանդատա-
ծական հաստատութիւնէն և միանգամայն
իբր վերաբուժի օգնական ու հիւանդապահ
կայողապէս գործելով ականաւոր վերաբոյժ
բժիշկ Տր. Գիւրջոյի հետ, որոյ ստորագիր
պատուաբեր վկայութիւնն ևս կը վայելէ,
այժմ վերջնականապէս հաստատուած է քա-
ղաքին մէջ, և կը գարմանէ նոր բերել
տուած ելեքտրական մեքենաներով, շրա-
բուժական առողջապահական ու դիտական
նորոգ կատարելագործեալ եղանակներով և
մարմունով (massago) ամեն տեսակ մոր-
թի, ջրային և իր ճիւղին վերաբերեալ ու-
րիշ հիւանդութիւններ :

Ի պահանջել հարկին, բժիշկներուն ու
վերաբուժներուն օժանդակել սիրով յանձն
կ'առնու :
Իրեն ինամոց պէտք ունեցող անձինք
կրնան գանել զինքը առաւօտները 8 1/2-
10 1/2, և կէս օրէն վերջ 2 1/2-4 իբր բը-
նակարանը պայտսին դէմ նոր բացուած Շա-
րա-Էլ-Պոսթան փողոցին մէջ, յ'Ապտին,
և առաւօտները 11-12 Տիար Ե. Աւագեանի
գեղարանը :
Ամէն օր աղքատներուն համար ձրի
արմանում :

ԿԻՐՔԵՐ ԵՒ ԹԵՐԹԵՐ

Ամերիկացեանկ մեր ազգայնոց կը ծանուց-
ուի թէ՛ Երբորդ տարեկանի սկիզբէն « Արշա-
լոյս » ի Գործակալութիւնը ստանձնած են ի Եր-
գակօ, Մ. Մ. Գարակապուտեան և Ընկ. Իրոնք
բացի « Արշալոյս » էն :

Բաժանորդագրութիւն կ'ընդունին
նաեւ հետեւեալներէն :
ԱՆԱՀԻՏ, ազգային, գրական և գեղար-
ուեստական ամսաթիւերթ. տարեկան բաժանոր-
դագրին տոլար 2 :

ԳՈՒԹԱՆ, հանգէս հողագործական և ճար-
տարարուեստական, որ կը հրատարակուի փարե-
զի մէջ ամիսը մէկ անգամ, Տարեկանն է Տ. 3.
ճանապարհածախով միասին :

ԱՐԱՐԱՏ մեր միակ հին կրօնական Ամսա-
գիրքը՝ որ կը հրատարակուի Ս. Էջմիածին : Տա-
րեկանն է մէկ տոլար միայն :

Նամակագրոյժ կ'ընդունին, երբ ապաւը-
րանքը 50 սէնթ և պակաս է. իսկ աւելին հա-
մար պէտք է գրամ զրկել Money orderով և
կամ registeret նամակով : Յանձնարարութիւննե-
րը կանխիկ կը կատարուին :

Տեղեկութիւններու համար դիմել

M. M. KARAGAVOORIAN et Co.

61 West Huron St.

CHICAGO III

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Գ. ԵՒ Յ. ՊԵՏՐՐԵԱՆ ԵՂԱՐԱՐԻ

Պազար-Մուրուր թիւ 39

Կ'ուզէ՞ք ունենալ հմուտ վարպետի
ձեռքէ ելած, ֆրանսական նորաձևութեանց
համապատասխանող, ոտքերը կոշտերու ցա-
ւերէն ազատ պահող և դիմացկուն կոշիկ-
ներ :

Գիւնեցէ՛ք ի Պազար-Մուրուր թիւ 39
խանութիւն մէջ հաստատուած Պէյրեան եղ-
բարց, որոնց գործածած ապրանքներու
տոկոսները ինչն և ձեւերու մասին ունեցած
հոգածութիւնը ամեն տարակոյտ վեր է :
Պէյրեան եղբարք իրենց յաճախորդաց ը-
րած յանձնարարութիւնները փութով և
մեծ խնամով կը պատրաստեն :

Բաւ է միայն մէկ անգամ դիմել ի-
րենց. ապահովագէս միայն յաճախորդ
պիտի լինիք :

ԳԱՌԼՕ Մ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ

ՕՔԷԼ ՍՕՆՔԵՐԱԹՕ ԱՂԵՔԱՆՆՈՒԱ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ վերջերս հաստատուած ըլլա-
լով հրապարակ, կ'ընդունինք և կ'ստանձնենք ամեն տեսակ և ամեն ազգի ապրանայ յանձ-
նարարութիւնք, ինչպէս ժամացոյցի, գոյարկեանց, արեւելեան և եւրոպական զանազան տե-
սակ գունաւոր և ճերմակ քարերու, Գործակալական Ֆոնօկրաֆներու, ինչպէս նաեւ գրուած և
անգիր խողովակներու — գովան — (մեծաքանակ) . և բոլորական նրբաշիւ կողովակներու. և հո-
տեղեանց եւայլն :

Մասնաւորապէս համաձայն լինելով Պոլսոյ Անտէլիպ (Մարտիրոս Պէյրեան) առն հետ,
որուն ապրանքները մեծ գնահատման արժանացած են նոյն իսկ եւրոպական հրապարակաց վը-
րայ, միշտ ի միջիւր ունինք յիշեալ հանրածանօթ տան ամեն տեսակ ապրանքները. ինչպէս Re-
producteur Andelib (Ֆոնօկրաֆի ասեղ) իբր անմրցելի է հրապարակին վրայ, և Գործակալական
Ֆոնօկրաֆներու ներկայացուցիչ Մ. Պասաճոյի սքանչելի անարկային եղած է :

Մեր տրամադրութեան տակ ունինք Անտէլիպի գործարանին զանազան նուագներն. ինչ-
պէս Մանտիլի, Գանն, Ուր ևն. և Ֆոնօկրաֆի համար տաճկական եղանակներու վրայ չափ-
ուած հին և նոր վարպետ երգողներու ընտիր Գովաներ :

Կ'ստանձնենք կատարել Մաքսային ամեն տեսակ գործողութիւնք փութով և չափաւոր
փոխարինութեամբ :

Կը գանձենք զանազան երկրներու փոխանակ սղբեր :

Բաց ասի ընկերութիւնս Լոնտոնի, Պոլսոյ, Գահիրէի, Եւֆրատի և Երուսաղէմի մէջ թըղ-
թակիցներ ունենալով, կ'ստանձնեն այդ տեղերուն համար ամեն տեսակ ներածում և արտածում :

Մեր հասցէն է CARLO M. BASMADJIAN et Cie. Okelle Monferrato Alexandrie

Ս Ի Ն Կ Է Ր

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՍՏՈՒՑԻՑ Ե. ՆԱՅՏԼԵՆԿԻՐ

Պալաքի փողոց. Խաչնէտարի սեփականութիւն, Պրիսթօլ Սթէյք Երգ դիմաց,

Գափէ Տր Լա Պուրսի կից :

Հին եւ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲՈՂՈՐ՝ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 6500 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները Սինկերի ներս են և. ստանցմէ մինչև ցարդ
17,000,000 ծախուած է :

400 է աւելի վիսյականերով և մեայլներով վարձատրուած, Եւսյախարեալ մեքենաներ,

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստանոցիսին մէջ ստացած է :

ՀԱԳՔԱՅԻՑ ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԿԱՍԵՐԱԿԱՆ

ԱՐԳՈՒՆԻՐԻՆ

ՀԱՅՔԱՅԻՑ ԱՆԳՂԻՈՅ ԿԱՍԵՐԱԿԱՆ

ԵՒ ԹԱԿԱՌՈՒԿԱՆ ԱՐԳՈՒՆԵԱՅ

ՀԱՅՔԱՅԻՑ Ե. Բ. ՆՏԻՎԱԿԱՆ ՏԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ,
ուշադրութիւն դարձնել իւ-
րաքանչիւր մեքենայի վրայ
ՍԻՆԿԵՐԻ յասկանչիս :

ԳԻՆ ՉՈՓԱՌՈՐ

Ձրի դասեր և նորոգու-
թիւններ, Սինկերի մեքենա-
յից համար, յաճախորդաց
տուններուն մէջ :

Վճարմանց Դիւրութիւն

Փոխանակութիւնն ինչ մեքենայից
նւ. նորոգութիւն ամեն կարգի
Մեքենայից

ՏՅԻ ՄԻՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ

ԿԵՆԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՐՈՒՍՏԵ ԵՒ ԿԱՐԵՒԻՐԸ

ԵՐԱՇԱՌՈՒԵԱԼ ԴՐԱՍԱԳՈՒԻ 1 ՄԻՆԱՐ 563 ՄԻՆՈՆ

Ապահովագրութեանը կը բաժ-
նէ ամենէն աւելի շահաբաժինները :
Ապահովագրութեանը կը բաժ-
նէ ամենէն աւելի շահաբաժինները :
Ապահովագրութեանը կը բաժ-
նէ ամենէն աւելի շահաբաժինները :
Ապահովագրութեանը կը բաժ-
նէ ամենէն աւելի շահաբաժինները :

Աշխարհի մէջ գտնուող ուրիշ օր
և է ընկերութիւնէն աւելի երաշխա-
ւորութիւններ, ընդարձակ դարձա-
նութիւններ և հրապարակի վրայ ա-
ւելի ապահովագրութիւններ ունի և
աւելի ապահովագրի կը գանձէ :

ԱԼԷՔՍԱՆԸ ԱՎԻՉՈՆ զլիւսաւոր
գործակատար յԱլեքսանդրիա :

ԳՐՈՒՆԻՑԻ ԸՆՏԻՐ ԱՇՈՒԻ

Ունենէ՞ք մինչև ցարդ հայ մը որ գիտնար
մտածել թէ՛ անուխն ալ մեծաքանակ սպառում
կ'ունենայ և կրնայ կարելոր շահ արտադրել :
Առեւտուրի այդ սպաքեզն ալ օտարնե-
րուն թողուած էր :
Տիար Յակոբ Վարդանեան (Սանտանի
քեռորդի) այժմ ամենաբնոր ամուրի վաճա-
րականութեամբ կ'ընթացի և մրցում բացած է
օտարներուն դէմ :
Դիմեցէ՛ք ի միջիւրնոցը Սուգ-Սուտար
թիւ 17 և 18 :
Անխարդար կշիւ և չափաւոր գին :

ԱՊՂ

Գանի մը պատուաւոր տուններու մէջ
խոհարարութիւն և երբեմն սպասաւորու-
թիւն ըրած՝ և իր պարկեշտութիւնը վկայ-
ուած մէկը անգործ լինելով, կուզէ տունի
մը մէջ գարձեալ խոհարարութեան կամ
սպասաւորութեան կործ մը ունենալ դիւ-
րամտայելի գնով :

Դիմել թերթիս Խմբագրատունը :

ՏԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ԹՈՐՈՍԱՆԻ

ԺՈՂՈՎՐԻՄԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

ՇԱՐԱ ԱԳՏԻՒԼ-ԱՋԻՉԻ ՍԿԻՉԱՐ

Օսանկիյե Իեղարսնիկն դիւնսի փողոցին մէջ

Հ Ի Մ Ն Ե Ա Լ 1 Մ Ա Յ Փ Ս 1900

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Ս. ՔՈՐՈՍՍՅԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ԺՈՂՈՎՐԻՄԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻՆ մէջ կը պատրաստուի հայերէն
և Եւրոպական լեզուներով ամեն տեսակ հրատարակութիւններ, մասնաւոր
խմբակով :

Գիրքեր, Կանոնագիրներ, Տեղեկագիրներ, Շրջաբերականներ, Հրատար-
գրեր, Տոմարներ, Այցեխարտեր, Մանկագիրներ և այլ և այլ վաճառականական
յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին յափառ գներով :

Յանձնարարութիւնի եղած պիտուս պէտք է համաձայնուած գնոյն կեսը
կանխիկ վճարել և մնացեալը աւարտուէն անմիջապէս վերջ :

Տպարանը բաց է ամեն օր առաւօտուն ժամը 7 եւ 12 և կես օրէ վերջ

2 էն 7 թ :